Lietas Nr. C33367412
Lietas arhīva Nr. CA-0789-15/28

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2015.gada 3.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija
šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Gvido Ungurs,
tiesneses Marika Bebriša un Gunta Ozoliņa,
ar tiesas sēdes sekretāri Ullu Ābolu,
piedaloties atbildētājam /pers. B/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS „/Nosaukums A/" prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu ar trešajām personām /pers. C/ un SIA „/Nosaukums B/" sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2014.gada 15.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

2012.gada 29.martā AS „/Nosaukums A/" cēlusi Rīgas rajona tiesā prasību pret /pers. B/ par parāda piedziņu, vēlāk to precizējot *(lietas 40.lapa)* un, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1756., 1759., 1765., 1934., 1943., 1946.pantu, lūdzot tiesu piedzīt no /pers. B/ par labu prasītājai parādu Ls96 947,87, tai skaitā, neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 135 870,77 *euro* jeb Ls95 490,52 un procentus par aizdevuma lietošanu laikā no 2011.gada 5.septembra līdz 2011.gada 12.decembrim 2073,62 *euro* jeb Ls1457,35. Tāpat prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja visus tiesāšanās izdevumus un noteikt prasītājai tiesības saņemt no atbildētāja par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei likumiskos sešus procentus gadā no piespriestās un neatmaksātās aizdevuma pamatsummas.

Ar Rīgas rajona tiesas 2014.gada 15.jūlija spriedumu AS „/Nosaukums A/" prasība apmierināta, piedzenot no /pers. B/ par labu AS „/Nosaukums A/" pamatparādu 135 870,77 *euro*, līgumiskos procentus par laiku līdz 2011.gada 12.decembrim 2073,62 *euro* un tiesas izdevumus 1796,78 *euro*, kopā 139 741,17 *euro*. Tāpat tiesa atzinusi AS „/Nosaukums A/" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no pamatparāda summas. No /pers. B/ par labu valstij piedzīti arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 13,61 *euro*.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka starp pusēm noslēgts aizdevuma līgums, kas vērsts uz privāto patēriņa sfēru (nekustamā īpašuma iegādi un remontu), līdz ar to secinājusi, ka saistībā ar šo līgumu atbildētājs ir atzīstams par patērētāju un pušu noslēgtā līguma noteikumu tiesiskums tiesai jāvērtē arī no patērētāju tiesības regulējošo speciālo tiesību normu aspekta.

Tādējādi, atsaucoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta otrās daļas 4.punktu, 6.panta trešās daļas 7.punktu, pirmās instances tiesa atzinusi, ka šķīrējtiesas klauzulas esamība līgumā atzīstama par netaisnīgu līguma noteikumu un atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitajai daļai nav piemērojama attiecībā uz patērētāju un prasītāja pamatoti ar prasību vērsusies vispārējās jurisdikcijas tiesā.

Tāpat pirmās instances tiesa konstatējusi, ka saskaņā ar 2007.gada 23.maijā starp pusēm noslēgto aizdevuma līgumu un tā grozījumiem prasītāja izsniegusi atbildētajam aizdevumu 139 800 *euro* (130 200 *euro* plus 9600 *euro)*, kura atmaksas datums ticis noteikts 2047.gada 5.maijs.

Atbildētāja iebildumus par aizdevuma saņemšanu pirmās instances tiesa atzinusi par nepamatotiem, jo secinājusi, ka saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem aizdevuma summa izsniegta atbildētājam, pārskaitot tās daļu uz nodrošinājuma pārdevēja SIA „/Nosaukums B/" kontu, nodrošinājuma pirkuma līgumā norādītās pirkuma maksas samaksai, bet atlikušo aizdevuma summas daļu ieskaitot atbildētāja kontā, ko apliecina prasītājas iesniegtais konta izraksts. Turklāt, tiesas ieskatā, aizdevuma izsniegšanu apliecina arī vēlāk pušu noslēgtie aizdevuma līguma grozījumi.

Pirmās instances tiesa arī konstatējusi, ka atbildētājs savas uzņemtās saistības nav pildījis un kavējis aizdevuma līgumā noteikto maksājumu samaksas termiņu ilgāk par 30 dienām, kā rezultātā prasītāja saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem 2011.gada 12.decembrī vienpusēji atkāpusies no aizdevuma līguma un pieprasījusi atbildētājam aizdevuma līguma saistību izpildi pirms termiņa.

Ievērojot minēto un atsaucoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1753., 1943., 1946.pantu, pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasītājai ir pamatotas tiesības lūgt piedzīt no atbildētāja neatmaksāto pamatparādu, līgumiskos procentus, kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, jo ar aizdevuma līgumu atbildētājs apņēmies maksāt arī procentus, kā arī par laiku līdz sprieduma izpildei – likumiskos sešus procentus gadā no parāda pamatsummas, ievērojot Civillikuma 1763.pantā noteikto procentu pieauguma apstāšanos.

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedzis atbildētājs /pers. B/, pārsūdzot to pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa neesot pareizi piemērojusi materiālās un procesuālās tiesību normas, liedzot atbildētājam tiesības celt pretprasību, atdodot to atpakaļ un nepieņemot par to lietā nekādu lēmumu. Atbildētāja ieskatā, pirmās instances tiesai par atteikšanos pieņemt pretprasību bija jāpieņem motivēts lēmums atsevišķa procesuālā dokumenta veidā, kas bijis pārsūdzams.

Tāpat atbildētājs norāda, ka pirmās instances tiesa nepamatoti atteikusies izbeigt tiesvedību lietā, jo lieta neesot piekritīga vispārējās jurisdikcijas tiesai. Starp prasītāju un atbildētāju 2009.gada 25.septembrī ir noslēgts šķīrējtiesas līgums Nr.07-059516-PK/3, saskaņā ar kuru visi strīdi un prasības starp pusēm jāskata pēc prasītāja izvēles divās šķīrējtiesās, bet AS „/Nosaukums A/" šo apstākli esot slēpusi. Ievērojot minēto, atbildētājs uzskata, ka lietā konstatējams Civilprocesa likuma 223.panta 6.punktā noteiktais tiesvedības izbeigšanas pamats.

Atbildētājs arī norāda, ka nav pamatots pirmās instances tiesas secinājums, ka atbildētājs ir uzskatāms par patērētāju, jo iegādāto dzīvokli atbildētājs esot nodevis izmantošanai saimnieciskai darbībai un tas nekad neesot izmantots viņa privātā patēriņa sfērā.

Apelācijas sūdzībā lūgts atcelt Rīgas rajona tiesas 2014.gada 15.jūlija spriedumu un izbeigt tiesvedību lietā sakarā ar to, ka puses likumā noteiktajā kārtībā vienojušās par strīda nodošanu izskatīšanai šķīrējtiesā.

Prasītāja AS „/Nosaukums A/" rakstveida paskaidrojumus par atbildētāja /pers. B/ apelācijas sūdzību nav iesniegusi.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētājs /pers. B/ apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem apstākļiem un motīviem.

Prasītājas AS „/Nosaukums A/" pārstāvis un trešā persona /pers. C/ uz tiesas sēdi nav ieradušies, lai gan par tiesas sēdi viņiem paziņots Civilprocesa likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā.

2015.gada 20.maijā Rīgas apgabaltiesā saņemts trešās personas /pers. C/ iesniegums, kurā lūgts izskatīt lietu bez viņas klātbūtnes. AS „/Nosaukums A/" par sava pārstāvja neierašanās iemesliem rakstveidā nav ziņojusi.

Savukārt trešā persona SIA „/Nosaukums B/" 2015.gada 16.martā ir likvidēta *(lietas 202.lapa)*.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu lietu iespējams izskatīt bez prasītājas AS „/Nosaukums A/" pārstāvja un trešo personu klātbūtnes.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija, noklausījusies atbildētāja /pers. B/ paskaidrojumus, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi un novērtējusi lietai pievienotos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams un atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai Civillietu tiesu kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā paustajai motivācijai, līdz ar ko atkārtoti tos pašus apsvērumus nenorāda.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka apelācijas sūdzībā norādītie argumenti neatspēko pirmās instances tiesas spriedumā izdarītos secinājumus un nedod pamatu ne pretēja sprieduma taisīšanai lietā, ne sprieduma atcelšanai un lietas nosūtīšanai atkārtotai izskatīšanai pirmās instances tiesai, ne arī tiesvedības izbeigšanai lietā.

Apelācijas sūdzībā nav apstrīdēti pirmās instances tiesas konstatētie fakti par parāda apmēru un par atbildētāja pienākumu atmaksāt aizdevuma summu 135 870,77 *euro* un procentus par aizdevuma lietošanu laikā no 2011.gada 6.augusta līdz 2011.gada 12.decembrim 2073,62 *euro*, kas izriet no pušu starpā 2007.gada 23.maijā noslēgtā aizdevuma līguma Nr.07-059516-PK un tā grozījumiem *(lietas 7.-18.lapa)*.

Tāpat lietā nav strīda, ka, vienlaikus ar minētā aizdevuma līguma grozījumiem 2009.gada 25.septembrī, puses šajā datumā noslēgušas šķīrējtiesas līgumu *(lietas 137.lapa)*, vienojoties, ka jebkurš pušu strīds, kas izriet no aizdevuma līguma, tiks izšķirts pēc prasītāja izvēles Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesā vai Latvijas Apvienotajā šķīrējtiesā.

Tajā pašā laikā, lietā nav arī strīda, ka 2011.gada 1.augustā puses atkal vienojušās grozīt aizdevuma līgumu *(lietas 16.-17.lapa)*, aizdevuma līguma 11.4.punktā vienojoties, ka jebkurš strīds, kas izriet no aizdevuma līguma tiks izšķirts Latvijas Republikas tiesā Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Tādējādi puses nepārprotami 2011.gada 1.augustā ir atcēlušas 2009.gada 25.septembrī noslēgto šķīrejtiesas līgumu. Minētais atbilda arī tobrīd spēkā esošā Civilprocesa likuma 492.panta ceturtajai daļai, kas noteica, ka šķīrējtiesas līgumu var atcelt vai grozīt saskaņā ar pušu rakstveida vienošanos.

Ievērojot minēto, lietā nav nozīmes apstāklim, vai konkrētajā gadījumā atbildētājs ir uzskatāms par patērētāju, vai nē, jo, kā jau norādīts iepriekš pašas puses ir vienojušās atcelt šķīrējtiesas līgumu, attiecīgi, nepastāv arī Civilprocesa likuma 223.panta 6.punktā noteiktais tiesvedības izbeigšanas pamats.

Pierādījumus tam, ka 2011.gada 1.augusta aizdevuma līguma grozījumi un tajos izteiktie apliecinājumi nav atbilduši atbildētāja gribai, noslēdzot šo darījumu, vai šī griba būtu radusies maldības, viltus vai spaidu rezultātā, atbildētājs lietā nav iesniedzis. Uz šādiem apstākļiem nav norādīts arī atbildētāja pirmās instances tiesai iesniegtajā pretprasībā *(lietas 153.-154.lapa)*.

Līdz ar to, Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, arī pirmās instances tiesas atteikums pieņemt atbildētāja iesniegto pretprasību nav novedis pie nepareiza tiesas nolēmuma.

Šajā sakarā nav pamatots atbildētāja apgalvojums, ka pirmās instances tiesa par atteikšanos pieņemt viņa pretprasību neesot pieņēmusi motivētu lēmumu. Kā redzams no 2014.gada 1.jūlija tiesas sēdes protokola *(lietas 131.lapa)*, pirmās instances tiesas lēmums ir ietverts šajā protokolā, kas atbilst gan Civilprocesa likuma 136.pantam, gan šā likuma 229.pantam.

Tāpat pirmās instances tiesas atteikums pieņemt atbildētāja iesniegto pretprasību nevar kalpot par pamatu sprieduma atcelšanai un lietas nosūtīšanai atkārtotai izskatīšanai pirmās instances tiesai.

Kā jau norādīts iepriekš, ar Civilprocesa likuma 426.panta trešo daļu noteikts, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības, nenosūtot to jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai, izņemot šā likuma 427.pantā norādītos gadījumus.

Civilprocesa likuma 427.pantā izsmeļoši uzskaitīti gadījumi, kad pirmās instances tiesas spriedums atceļams un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā. Saskaņā ar šā panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa neatkarīgi no apelācijas sūdzības motīviem ar lēmumu atceļ pirmās instances tiesas spriedumu un nosūta lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā, ja apelācijas instances tiesa konstatē, ka: 1) tiesa lietu izskatījusi nelikumīgā sastāvā; 2) tiesa lietu izskatījusi, pārkāpjot procesuālo tiesību normas, kas nosaka pienākumu paziņot lietas dalībniekiem par tiesas sēdes laiku un vietu; 3) pārkāptas procesuālo tiesību normas par tiesvedības valodu; 4) tiesas spriedums piešķir tiesības vai uzliek pienākumus personai, kura nav pieaicināta lietā kā lietas dalībnieks; 5) lietā nav tiesas sēdes protokola vai pilna tiesas sprieduma.

Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka neviens no Civilprocesa likuma 427.pantā noteiktajiem pamatiem pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanai lietā nav konstatējams, tāpēc atbildētāja pieteiktais lūgums pirmās instances tiesas spriedumu atcelt, nav pamatots.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi izvērtējusi lietas apstākļus un taisījusi pamatotu un likumīgu spriedumu, apmierinot prasītājas prasību. Savukārt apelācijas sūdzība nav pamatota.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Līdz ar to no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājai ir piedzenami arī prasītājas samaksātie tiesas izdevumi 1796,78 *euro* apmērā (valsts nodeva par prasības pieteikuma iesniegšanu *(lietas 6.lapa)* 1792,08 *euro* apmērā plus ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi – ar tiesas pavēstu un citu tiesas

dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro (lietas 5.lapa)*).

Tāpat Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

Tādējādi tiesai pašai *(ex officio)* neatkarīgi no prasītāja prasījuma jānoteic prasītājam tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei vai dienai, kad parādnieka mantu pārdod izsolē, saņemt procentus no tiesas piespriestās maksājuma summas uz likuma pamata (Civillikuma 1759.pants), kuru apmērs noteikts Civillikuma 1765.pantā. *(sk. sal. Senāta 2007.gada 4.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-87, Senāta 2010.gada 13.oktobra lēmumu lietā Nr.SPC -166/2010)*. Šos procentus aprēķina tiesu izpildītājs, kurš nolēmumu izpilda (Civilprocesa likuma 631.panta pirmā daļa).

Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājai nosakāmas arī tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus - 6 procentus no simta gadā, no neatmaksātās aizdevuma summas (Civillikuma 1765.panta pirmā daļa).

Tāpat, ievērojot Civilprocesa likuma 42.pantā ietverto principu, no atbildētāja par labu valstij piespriežami arī iepriekš nesamaksātie tiesas izdevumi – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, tas ir, ar tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi 24,75 *euro (kopējie ar tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi 29,45 euro (19 pavēstes ar nosūtīšanas izdevumiem 1,55 euro par katru), no kuriem atņemti prasītājas iepriekš samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 euro)*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 42., 97., 189.-193., 195., 204.[1], 426., 430., 432., 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

AS „/Nosaukums A/" prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS „/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, neatmaksāto aizdevuma summu 135 870,77 *euro* (vienu simtu trīsdesmit piecus tūkstošus astoņus simtus septiņdesmit *euro* septiņdesmit septiņus centus), procentus par aizdevuma lietošanu laikā no 2011.gada 6.augusta līdz 2011.gada 12.decembrim 2073,62 *euro* (divus tūkstošus septiņdesmit trīs *euro* sešdesmit divus centus) un tiesas izdevumus 1796,78 *euro* (vienu tūkstoti septiņus simtus deviņdesmit sešus *euro* septiņdesmit astoņus centus), kopā 139 741,17 *euro* (vienu simtu trīsdesmit deviņus tūkstošus septiņus simtus četrdesmit vienu *euro* septiņpadsmit centus), samaksu veicot AS „/Nosaukums A/" norēķinu kontā /konts/.

Noteikt AS „/Nosaukums A/" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus - 6 (sešus) procentus no simta gadā, no neatmaksātās aizdevuma summas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus – ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 24,75 *euro* (divdesmit četrus *euro* septiņdesmit piecus centus).

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa veicama Valsts kases kontā Nr.LV51 TREL 2190 4580 1900 0 un samaksu apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā iesniedzami Rīgas apgabaltiesā.

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš ir 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 6.jūlijā.

Tiesneši	(paraksts)	G.Ungurs
	(paraksts)	M.Bebriša
	(paraksts)	G.Ozoliņa